

Les cruïlles del Camp. Carles Crosas/Jorge Perea

El Camp és avui un territori ple de llocs diversos i singulars, saturat de diàlegs complexos entre lògiques internes i les anomenades externalitats genèriques, de contradiccions múltiples entre elements d'escala i de mida diferent... Un territori de creixent mobilitat on la connectivitat i l'accessibilitat als diferents punts augmenta cada dia que passa. Autopistes paral·leles a la costa, variants i rotondes, traçats verticals d'antigues carreteres nacionals a punt de ser autopistes, un aeroport en expansió a menys de dues hores de moltes capitals europees i l'última en arribar, l'estació de l'AVE de Perafort-la Secuita, punt d'accés al més ràpid de tots els trens, que afegeix encara noves traces a l'entramat complex de vies inserides en totes direccions i de velocitats molt diverses.

Mentrestant, enmig d'aquesta condició «hiperconnectiva», la sorprenent posició de la nova estació i la seva equidistància respecte de Reus, Tarragona i Valls, focalitza l'atenció en el centre del triangle entre les tres capitals, com a leitmotiv d'una reflexió més profunda sobre aquest territori. Enmig d'aquest embolic, fora de les perifèries de les grans ciutats i de l'ampla franja infraestructural paral·lela a la costa, el paisatge entorn de l'estació conserva el caràcter particular, barreja d'un substrat d'essències rurals i de la moderna petjada d'una industrialització especialitzada. Masos i granges, pobles petits, indústries disperses, xalets aïllats, camps d'avellaners i hortes veïnals urbanitzen un territori on intenten ubicar-se també nous trens i noves carreteres. Alhora que grans ciutats i grans infraestructures consoliden el seu paper com a força atractiva dels nous assentaments, l'entramat complex de llocs intermedis reclama també la seva posició en aquesta transformació, ja sigui des d'una estratègia global o des d'una resposta més individualitzada i esporàdica. És possible transformar sense ocupar aquest territori? Plantejar línies de transformació que reorganitzin el rol dels elements interns dins d'aquesta amalgama «d'externalitats»?

Des d'un assaig fragmentari, hem proposat explorar camins i suggerències per entendre la nova condició del Camp i posar en valor allò més menut respecte del gruix de les grans coses. Convertir en proposta la connectivitat, la mobilitat, la geometria de temps i espais, l'experiència interna de les coses, no només com a visió abstracta, sinó amb la pretensió de construir entramats propis d'aquest territori.

I d'aquesta manera aproximar-nos a la recerca d'allò que podria ser estratègic i substantiu en una transformació decidida del Camp. Investigar no tant la mida de les actuacions, sinó sobretot l'escala, en funció d'allò que signifiquen, d'on se situen, d'allò que connecten, del que organitzen i d'allò que relacionen.

RELLS

01 La cruïlla central del Camp té nom de Mas. Al costat de Sant Ramon intersequen les carreteres que van de La Selva a Constantí i de Reus a El Morell. La masia, node rural per excel·lència, ordena volums de mida i forma diversa segons la geometria del seu entorn. La nova rotonda, com una forma abstracta, s'assenta aliena, sobre aquest entorn.

02 Rotonda d'accés a Reus. (T11 i V721). SE: Masos, magatzems i naus industrials mitjanes, també, amagades, algunes deixalleries.

SO: Gasolinera Diesel Petrocot pels grans transports rodats, a cavall entre rieres i camins. Al costat, un antic mas sobreviu al costat d'una peça industrial de gran dimensió. NO: Mas modernitzat amb estructures d'emmagatzematge.

03 Cruïlla autovia T11 i autopista A7. Centre comercial Les Gavarres.

04 Enllaç nord de Constantí cap a la Poble de Mafumet, Reus i la Selva del Camp.

05 Polígon Industrial de Constantí. Camp de Tarragona.

06 En l'accés del Morell i Poble de Mafumet, la simultaneïtat de camps i parc, de naus industrials i activitats comercials afavoreix l'apropiació del territori per altres usos no tan programats. Els marges dels espais es transformen aleshores en aparcaments -dormitori de camions, o en lloc de trobada informal.

07 Des del balcó de Puigdelí sobre el Francolí, el paisatge rural de les vores del riu contrasta amb la magnitud de les instal·lacions de la petroquímica. El nucli agregat a Perafort col·loca la seva silueta innocent sobre un petit turó, com observant les transformacions del seu entorn. El poble més petit, és ara el gran baricentre del Camp, encerclat per les vies de l'alta velocitat.

08 Accés nord a Vilallonga del Camp, confluència de les carreteres a Vallmoll i Alcover.

09 un nou giratori sobre la C-14 dota d'un nou accés, encara inexplorat, a la Selva del Camp, en la intersecció amb el camí de Tarragona.

10 Al nord de Vallmoll, la vella carretera de plàtans cap a Valls i la traça de la N-240, es troben a tocar de Vallmoll Paradís, urbanització de baixa densitat allunyada del nucli tradicional.

11 entre la Selva del Camp i Alcover, més d'un centenar de xalets s'enfilen des del peu de la carretera nacional cap a les seues pendents del Serrat de Balenyà. Les Masies Catalanes són una urbanització que es col·loca en la mateixa inflexió topogràfica que, des de Reus fins a Picamoixons, defineix els límits occidentals del Camp. Un rètol a la carretera C-14 indica la tímida cruïlla que hi dona accés, amb un carrer que s'enfila cap amunt i que porta a cadascuna de les cases...

12 ferrocarril i carretera variant, defineixen a l'est d'Alcover una franja d'oportunitat, just en el punt on un gran giratori intenta ordenar la confluència de circulacions.

13 Estació de l'AVE Perafort-La Secuita.